

Nicolae Manolescu

**ISTORIA CRITICĂ
A LITERATURII
ROMÂNE**

5 secole de literatură

CUPRINS

Introducere. Istoria literaturii la două mâini.....	5
Secolele XVI - XVIII.....	19
Literatura Medievală – 1521-1787	21
Poezia	23
Limba. Tradiție cultă și tradiție populară. Harta influenței folclorului.	23
Problema originalității.....	26
Cele dintâi încercări.....	27
A existat un baroc românesc?	29
Primul poet: DOSOFTEI.....	31
Cronicile în versuri.....	35
Ludicul și parodicul.....	40
Proza.....	43
Limbă sacră, limbă profană. Genurile.....	43
Oratoria religioasă:	45
VARLAAM.....	45
ANTIM IVIREANUL.....	48
Cronicarii moldoveni:	53
GRIGORE URECHE.....	53
MIRON COSTIN.....	59
ION NECULCE.....	66
Spiritul cronicilor muntene.....	71
Proza de idei. Romanțul cult. DIMITRIE CANTEMIR.....	77
Sursele imaginației medievale	84
Secolul XIX	87
Neoclasicism și luminism – 1787-1840	89
Prima poezie lirică.....	91
La răspântie de lumi. Între Apus și Răsărit.....	91
Noii trubaduri.....	96
COSTACHE CONACHI.....	99
Cântecul de lume, satira, fabula.....	103
ANTON PANN.....	105
Un prepașoptist: IANCU VĂCĂRESCU.....	110

Epica în versuri	112
Moartea unor specii nobile.....	112
Comedia literaturii: ION BUDAI-DELEANU.....	123
Proza și teatrul	133
Ultimii cronicari. Mentalități noi în haine vechi.....	133
Oratori, retori și limbuți.....	139
Doi pionieri.....	140
Romantismul – 1840-1889	145
Ideologia	147
Cele două romantisme. <i>Biedermeier</i> -ul.....	147
Doctrina literară. Canonul pașoptist.....	151
Poezia	156
Lamartinismul.....	156
GH. ASACHI.....	158
VASILE CÂRLOVA.....	166
ION HELIADE-RĂDULESCU.....	169
GRIGORE ALEXANDRESCU.....	192
DIMITRIE BOLINTINEANU.....	205
VASILE ALECSANDRI.....	220
Proza	249
Genurile și formele.....	249
Întemeietorii.....	252
COSTACHE NEGRUZZI.....	252
MIHAIL KOGĂLNICEANU.....	262
ALECU RUSSO.....	267
Călători și memorialiști.....	272
G. SION.....	283
ION GHICA.....	288
Epistolieri. Jurnal intim.....	299
NICOLAE BĂLCESCU.....	301
C.A. ROSETTI.....	305
Postromanticii. Proza academică și savantă. Teatrul.....	314
ALEXANDRU ODOBESCU.....	314
B.-P. HASDEU.....	327
Începuturile romanului.....	341
Junimismul – 1867-1889	357
Prima bătălie canonică	359
TITU MAIORESCU.....	359
Marii scriitori	377
MIHAI EMINESCU.....	377
ION CREANGĂ.....	410
I.L. CARAGIALE.....	419
IOAN SLAVICI.....	440

Secolul XX	453
Modernismul – 1889-1947	455
Sfârșit de secol, început de secol	457
Reacții la Junimism. Naționalismul.....	457
C. DOBROGEANU-GHEREA	457
G. IBRĂILEANU	459
NICOLAE IORGA	464
ILARIE CHENDI	474
Proza realistă și naturalistă	477
DUILIU ZAMFIRESCU	477
B.ȘT. DELAVRANCEA.....	487
ION AGÂRBICEANU.....	493
CALISTRAT HOGAȘ	495
GALA GALACTION	497
Micul clasicism poetic.....	503
GEORGE COȘBUC.....	503
OCTAVIAN GOGA	509
ȘT.O. IOSIF	513
G. TOPÂRCEANU	517
Dramaturgia la 1900.....	520
ALEXANDRU DAVILA	521
MIHAIL SĂULESCU	523
RONETTI-ROMAN.....	524
MIHAIL SORBUL.....	525
Simboliștii.....	526
ALEXANDRU MACEDONSKI.....	530
D. ANGHEL.....	538
ȘTEFAN PETICĂ	541
ION MINULESCU.....	544
AUTORI DE DICȚIONAR (1840-1916)	550
A doua bătălie canonică	551
Noi forme de lirism. Poezia pură	551
Romanul doric, ionic și corintic.....	555
E. LOVINESCU.....	557
Marii scriitori	571
MIHAIL SADOVEANU	571
LIVIU REBREANU	599
HORTENSIA PAPADAT-BENGESCU	610
TUDOR ARGHEZI	620
GEORGE BACOVIA.....	641
MATEIU I. CARAGIALE.....	645
ION PILLAT.....	655
CAMIL PETRESCU	661
LUCIAN BLAGA	677
ION BARBU	687
GEORGE CĂLINESCU	701

ANTON HOLBAN	739
M. BLECHER	748
Poezia	752
VASILE VOICULESCU	752
B. FUNDOIANU	756
AL. PHILIPPIDE	759
EMIL BOTTA	762
Barbieni. Alți poeți	765
Romanul	771
GIB I. MIHĂESCU	771
CEZAR PETRESCU	772
IONEL TEODOREANU	773
FELIX ADERCA	775
DINU NICODIN	779
CONSTANTIN STERE	781
TEODOR SCORȚESCU	785
H. BONCIU	786
ION MARIN SADOVEANU	788
Dramaturgia	791
G. CIPRIAN	791
Alți dramaturgi	793
Critica, eseul și istoria literară	795
A treia generație maioreșciană	795
PAUL ZARIFOPOL	795
PERPESSICIUS	798
ION CHINEZU	801
MIHAI RALEA	803
TUDOR VIANU	804
POMPILIU CONSTANTINESCU	807
VLADIMIR STREINU	809
ȘERBAN CIOCULESCU	814
OCTAV ȘULUȚIU	819
Avangarda. Politizarea literaturii	821
URMUZ	824
TRISTAN TZARA	827
ION VINEA	829
ILARIE VORONCA	832
GEO BOGZA	836
GELLU NAUM	842
GHERASIM LUCA	848
Avangardiști minori	852
Generația '27. Ideologi, esești și romancieri	854
MIRCEA ELIADE	854
MIHAIL SEBASTIAN	869
EUGEN IONESCU	875
EMIL CIORAN	877
AUTORI DE DICȚIONAR (1916-1947)	882

Contemporanii – 1948-2000	883
Un lustru de tranziție. Realismul socialist	885
Vestigii din epoca unei literaturi normale	898
EDGAR PAPU	898
CONSTANTIN NOICA.....	901
CONSTANT TONEGARU	905
ALEXANDRU PALEOLOGU	907
RADU STANCA.....	913
ION NEGOIȚESCU.....	918
ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ	921
ION CARAION.....	924
NICOLAE BALOTĂ.....	926
Literatura „nouă”. Generația '40	930
Poezia	930
MIHAI BENIUC.....	930
EUGEN JEBELEANU	932
MARIA BANUȘ.....	933
GEO DUMITRESCU	936
NINA CASSIAN	940
ION GHEORGHE	942
NICOLAE LABIȘ.....	945
Proza	946
ZAHARIA STANCU	946
MARIN PREDA	950
PETRU DUMITRIU	965
EUGEN BARBU	970
TITUS POPOVICI	978
Dramaturgia	982
AUREL BARANGA	983
HORIA LOVINESCU.....	986
TEODOR MAZILU	989
Critica	991
PAUL GEORGESCU.....	992
OV. S. CROHMĂLNICEANU.....	996
Noua literatură. Generația '60	1000
Poezia. Remake modernist	1000
A.E. BACONSKY.....	1002
ION HOREA.....	1007
PETRE STOICA	1009
GHEORGHE TOMOZEI.....	1012
FLORIN MUGUR.....	1013
NICHITA STĂNESCU	1018
CEZAR BALTAG.....	1024
CONSTANȚA BUZEA.....	1026
MARIN SORESCU.....	1029
MIHAI URSACHI	1037
ION (IOAN) ALEXANDRU.....	1040

ANA BLANDIANA.....	1047
ADRIAN PĂUNESCU.....	1052
NICOLAE PRELIPCEANU	1056
LEONID DIMOV	1058
DAN LAURENȚIU	1061
ILEANA MĂLĂNCIOIU	1063
CEZAR IVĂNESCU.....	1069
ALEXANDRU MIRAN	1073
MIRCEA IVĂNESCU	1074
VIRGIL MAZILESCU	1076
ANGELA MARINESCU	1079
EMIL BRUMARU	1082
DANIEL TURCEA.....	1085
ADRIAN POPESCU	1087
MIRCEA DINESCU	1089
DORIN TUDORAN	1091
ȘERBAN FOARȚĂ.....	1094
Proza. Romanul.....	1097
D.R. POPESCU	1099
FĂNUȘ NEAGU	1105
ȘTEFAN BĂNULESCU.....	1108
RADU COSAȘU	1114
SORIN TITEL.....	1119
NICOLAE BREBAN.....	1121
DUMITRU ȚEPENEAG.....	1133
ALEXANDRU IVASIUC.....	1136
AUGUSTIN BUZURA.....	1142
GEORGE BĂLĂIȚĂ.....	1149
MIRCEA CIOBANU	1154
M.H. SIMIONESCU	1162
RADU PETRESCU	1168
COSTACHE OLĂREANU.....	1172
OCTAVIAN PALER.....	1175
BUJOR NEDELCOVICI.....	1178
CONSTANTIN ȚOIU.....	1183
DANA DUMITRIU	1189
TUDOR ȚOPA	1194
GABRIELA ADAMEȘTEANU	1197
Critica, eseu și istoria literară.....	1201
CORNEL REGMAN	1202
MONICA LOVINESCU	1206
PAUL CORNEA	1211
EUGEN SIMION	1213
MATEI CĂLINESCU	1220
Z. ORNEA	1224
MIRCEA ZACIU	1226
GABRIEL DIMISIANU.....	1229

LUCIAN RAICU.....	1232
VIRGIL NEMOLANU.....	1236
MIRCEA MARTIN	1239
ION POP.....	1243
SORIN ALEXANDRESCU	1244
VALERIU CRISTEA	1246
EUGEN NEGRICI.....	1250
ALEXANDRU GEORGE.....	1257
GHEORGHE GRIGURCU	1262
MIHAI ZAMFIR.....	1265
AL. CĂLINESCU	1269
LIVIU CIOCĂRLIE.....	1273
ANDREI PLEȘU	1278
CORNEL UNGUREANU.....	1283
GABRIEL LIICEANU	1286
MARIAN PAPAHAĞI	1292
ION VARTIC	1294
ALEX ȘTEFĂNESCU.....	1298
PETRU CREȚIA.....	1301
Generația '80. Postmodernismul.....	1303
Poezia.....	1304
LIVIU IOAN STOICIU	1304
NICHITA DANILOV	1308
EUGEN SUCIU.....	1309
CĂLIN VLASIE.....	1312
GABRIEL CHIFU	1313
FLORIN IARU.....	1316
ALEXANDRU MUȘINA.....	1321
ELENA ȘTEFOI	1325
TRAIAN T. COȘOVEI.....	1327
ION MUREȘAN.....	1328
MARIANA MARIN	1329
MARTA PETREU	1331
ION STRATAN	1336
MAGDA CĂRNECI	1339
MIRCEA CĂRTĂRESCU	1340
BOGDAN GHIU	1351
ADRIAN ALUI GHEORGHE.....	1352
CRISTIAN POPESCU.....	1354
Proza.....	1357
ȘTEFAN AGOPIAN	1357
GHEORGHE CRĂCIUN.....	1361
ADRIANA BITTEL.....	1363
MIRCEA NEDELCIU.....	1365
PETRU CIMPOEȘU	1367
IOAN GROȘAN.....	1369

Critica și eseu	1372
MIRCEA SCARLAT	1372
AL. CISTELECAN	1374
ION SIMUȚ	1376
DAN C. MIHĂILESCU	1378
RADU G. ȚEPOSU	1380
VASILE POPOVICI	1383
MIRCEA MIHĂIEȘ	1385
ION BOGDAN LEFTER	1387
Dramaturgia	1390
MATEI VIȘNIEC	1390
Literatura pentru copii și tineret. Fantasticul și S.F.-ul	1393
Romanul polițist	1394
Traducători și traduceri	1394
AUTORI DE DICȚIONAR (1948-1989)	1396
După 1989	1398
Optzeciști întârziați. Generația 2000	1398
ALEXANDRU ECOVOIU	1401
H.R. PATAPIEVICI	1403
RADU ALDULESCU	1407
IOAN Es. POP	1409
LIVIU GEORGESCU	1411
IOANA PÂRVULESCU	1412
VLAD ZOGRAFI	1414
HORIA GÂRBEA	1415
ANDREI BODIU	1417
Memorialiști de ieri și de azi	1418
Postfață. Nostalgia esteticului	1444
Bibliografie	1457
Epilog. Istoria unei istorii	1489
Indice	1497